

Uddannelsesprojekt: Metodebeskrivelse

Udarbejdelse af programteorier i Socialpsykiatrien i Fredericia Kommune

Aftale/kontrakt mellem Socialpsykiatrien i Fredericia Kommune og Center for Kvalitetsudvikling

Baggrund

Socialpsykiatrien i Fredericia kommune betjener samlet ca. 300 borgere. Socialpsykiatrien er ansvarlig for kommunens sociale tilbud som omfatter sagsbehandling, jobkonsulent, botilbud, bostøtte, støttekontaktperson ordning, aktivitet og samvær, fritidsbeskæftigelse (sport), projekter og information, rådgivning og undervisning af pårørende og andre interessenter.

Socialpsykiatriens ledelse har rettet henvendelse til Center for Kvalitetsudvikling med henblik på at gennemføre et projekt med fokus på metodebeskrivelse og faglig udvikling/efteruddannelse for ca. 34 medarbejdere fordelt på 8 enheder i løbet af 2007/2008. Projektet tænkes af ledelsen ind i et længerevarende efteruddannelsesprojekt af medarbejderstaben, hvor det er første trin.

Følgende aftale er udarbejdet på baggrund af drøftelser med Socialpsykiatriens leder Lone Østergaard og souschef Hans Christian Langpap.

Formål

Socialpsykiatriens ledelse ønsker et efteruddannelsesforløb der omfatter uddannelse i at udarbejde metodebeskrivelser for kommunens socialpsykiatriske tilbud. Formålet er at

- synliggøre tilbudenes indhold
- synliggøre enhedernes faglige praksis
- dokumentere målgruppens behov, enhedernes indsats samt resultaterne af indsatsen
- sikre fælles opgaveforståelse og sprog i enhederne
- medvirke til faglig udvikling i enhedernes praksis
- medvirke til læring og vidensdeling i medarbejdergruppen
- Integrere og udvikle det videre arbejde med programteori i enhedernes praksis

Det er ledelsens ønske at sikre, at medarbejderne i Socialpsykiatriens enheder involverer sig i og får ejerskab til projektet, ligesom Socialpsykiatriens Fællesråd samt brugerne af enhederne ønskes inddraget.

På baggrund af disse ønsker aftales det at gennemføre et efteruddannelsesprojekt, hvor Socialpsykiatrien i Fredericias medarbejdere og ledelse i et forløb med flere faser udarbejder metodebeskrivelser i form af programteorier, for de enheder, de hver især repræsenterer. Fællesrådet og brugerne af enhederne inddrages i ét af programteoriforløbets faser.

Når metodebeskrivelserne er udarbejdet, vil det være muligt at følge op på projektet ved at udforme en metode til integration og udvikling af programteoriene i enhedernes fremtidige praksis. Metoden kan for eksempel bestå i en tilbagevendende opsamling af praktiske erfaringer, fra såvel medarbejdere som brugere, hvor programteoriene knyttes til arbejdet med handleplaner og statusbeskrivelser. Denne forankringsproces, som efterfølger udarbejdelsen af metodebeskrivelser, er dog ikke en del af nærværende projektbeskrivelse.

Resultater

Konkret vil projektet undervejs udmønte sig i følgende henholdsvis mundtlige eller skriftlige formidlingselementer:

1. **Første udkast til programteorier** for hver af de 8 enheder, der deltager i projektet. Noter udarbejdes af de deltagende enheders medarbejdere, Center for Kvalitetsudvikling yder konsulentbistand og renskriver udkastene.
2. **Fælles temadag** med gensidig præsentation og respons på de deltagende enheders udkast til programteorier. Fællesevaluering af første del af processen. Center for Kvalitetsudvikling tilrettelægger og styrer temadagen i samarbejde med ledelsen.
3. **Skriftlig opsummering af brugernes/samarbejdspartneres respons og vurderinger** i relation til de deltagende enheders programteorier. Udarbejdes af Center for Kvalitetsudvikling
4. **Andet udkast til programteori** for hver af de 8 deltagende enheder. Noter udarbejdes af de deltagende enheder med konsulentbistand fra Center for Kvalitetsudvikling.
5. **Færdige programteorier** for hver af de 8 deltagende enheder. Center for Kvalitetsudvikling renskriver programteoriene efter enhedernes afsluttende revideringer.
6. **Fælles afsluttende temadag** med gensidig præsentation og formidling af de "endelige" programteorier. Fællesevaluering af det samlede programteoriforløb. Center for Kvalitetsudvikling tilrettelægger og styrer temadagen i samarbejde med ledelsen.

Metode: Kort beskrivelse af programteori

Det tidligere Center for evaluering, Psykiatrien i Århus Amt nu Center for Kvalitetsudvikling i Region Midtjylland har i en årrække anvendt programteori i forbindelse med metodebeskrivelse, metodeudvikling og evaluering. En væsentlig kilde til inspiration hertil stammer fra den såkaldte "Program Logik Model", som er en komponentmodel udviklet af Ottawa-Carleton Health Department og Ontario Ministry of Health.

En programteori kan beskrive mål, målgrupper, komponenter, aktiviteter og resultater (kort- og langsigtede) i forbindelse med et program (et tilbud eller indsats, eller praksis, f.eks. bostøtte) hvis bagvedliggende teori skal synliggøres. "Teorien" udgøres af beskrivelser af indsatsen og dens virkning (f.eks. fagligt indhold og metoder i bostøtte samt virkninger ift.) Udvikling af brugeres færdigheder).

Programteorien præsenteres som et diagram, der illustrerer en indsats' mål, målgrupper, komponenter (hovedgrupper/overskrifter af konkrete aktiviteter), de konkrete aktiviteter der foregår, og hvilke resultater aktiviteterne forventes at føre til.

En programteori besvarer 3 overordnede spørgsmål:

- **Hvad** består tilbudet/indsatsen af, og hvordan praktiseres den?
- **Hvem** forventes at få glæde af den?
- **Hvorfor** – hvad er formålet og de forventede resultater?

Strategi

Socialpsykiatrien i Fredericia Kommune består af en overordnet ledelse og flere forskellige enheder med i alt godt 34 medarbejdere. I projektet indgår følgende 8 enheder og medarbejdere:

- 9 medarbejdere fra Bostøtten
- 5 aktivitetsmedarbejdere fra Aktivitets- og værestedet
- 3 jobkonsulenter
- 3 sagsbehandlere
- 2 støtte-kontaktpersoner fra Kraches Gaard: Socialpsykiatrisk Center
- 2 projektmedarbejdere fra Unge-projektet
- 2 medarbejdere fra administrationen
- 3 medarbejdere fra ledelsen

Projektets sigte er

- At få udarbejdet Programteorier/metodebeskrivelser for ovennævnte enheder
- At sikre "ejerskab" til dem og få dem "levendegjort" og forankret i medarbejdernes daglige praksis

Med henblik herpå udarbejdes programteoriene i overensstemmelse med medarbejdernes opfattelser af egen praksis. For at sikre at metodebeskrivelserne er udformet med baggrund i et indgående kendskab til enhedernes praksis udarbejdes de enkelte programteorier af de medarbejdere, som i praksis varetager enhedens indsats og dermed har erfaring med de metoder, som skal beskrives i projektet.

Ledelsen af Socialpsykiatrien og medarbejderne i administrationen i Fredericia Kommune deltager som selvstændig "enheder" i arbejdsprocessen. Hermed sikres at der opnås en overordnet beskrivelse af de overordnede rammer, mål for og organiseringen af socialpsykiatrien i Fredericias samlede indsats.

Ledelsen indgår i øvrigt kun på et overordnet organisatorisk plan i de øvrige enheders arbejdsproces, da ønsket er, at de enkelte enheders programteorier er "medarbejdernes egne".

Projektet afvikles i løbet af forår, sommer og efterår 2007 samt foråret 2008.

Projektet omfatter nedenstående hovedelementer:

1. Fælles temadag for alle enheder i Socialpsykiatrien i Fredericia Kommune med introduktion til projektet, dets metoder og forløb

Forløbet indledes med en fælles temadag af ca. 6 timers varighed, hvor Socialpsykiatriens ledelse og Center for Kvalitetsudvikling introducerer alle enhedernes medarbejdere til formålet med det overordnede projekt og de metoder, der vil blive taget i anvendelse. Sigtet er, at medarbejderne får en generel indsigt i projektets arbejde med programteori. Som led i temadagen vil medarbejderne blive opdelt i arbejdsgrupper, hvor de med hjælp fra medarbejderne fra Center for Kvalitetsudvikling får lejlighed til at udarbejde kortfattede eksempler på programteorier. Målet med temadagen er, at den enkelte medarbejder får afprøvet arbejdsprocessen i forbindelse med udarbejdelse af programteorier, således at de efterfølgende er fortrolige med processen inden de begynder arbejdet i de respektive enheder.

2. Udarbejdelse af programteorier påbegyndes på 2 hele programteori-arbejdsdage

I denne fase fordeles de 8 deltagende enheder fra Psykiatrigruppen indledningsvis i 4 arbejdsgrupper som består af:

1. Medarbejderne fra bostøtten og støttekontaktpersoner fra Kraches gård
2. Medarbejderne fra aktivitets- og værestedet samt projektmedarbejderne
3. Sagsbehandlere, jobkonsulenter
4. Ledelse og medarbejdere fra administrationen

På hver af de to programteori-arbejdsdage deltager henholdsvis 2 konsulenter og 2 arbejdsgrupper.

Indledningsvis arbejder de to grupper og de to konsulenter sammen med udarbejdelsen af en indledende/overordnet metodebeskrivelse/programteori. Formålet er at genopfriske arbejdsprocessens elementer ved at udarbejde enkelte overordnede komponenter, der evt. er fælles for arbejdsgruppen. Derefter fortsætter hver enhed arbejdet med deres respektive programteori. Dette med bistand fra konsulenterne.

Det konkrete udbytte af arbejdsdagen vil være en skitse/et udkast til de respektive enheders programteori samt en mængde råmateriale til at arbejde videre med.

Center for Kvalitetsudvikling renskriver enhedernes skitser i form af programteoridiagrammer.

3. Viderearbejde på første udkast til programteori for hver enkelt enhed

Enhederne arbejder efterfølgende selvstændigt videre med hver deres programteori. På baggrund af de to arbejdsdage med konsulentbistand fortsætter enhederne hver især arbejdsprocessen frem mod et samlet udkast til en programteori, der beskriver indhold og metoder i den specifikke enhed.

Undervejs i processen kan medarbejderne hente telefonisk og skriftlig konsulentbistand fra Center for Kvalitetsudvikling.

Der afholdes endvidere 1 konsultationsdag mod slutningen af denne proces, hvor en konsulent fra Center for Kvalitetsudvikling vil være til stede i Socialpsykiatrien i Fredericia med henblik på at bidrage til løsning af eventuelle vanskeligheder.

Center for Kvalitetsudvikling renskriver noterne til 1. udkast i form af 8 programteoridiagrammer.

Som afslutning på første del af processen afholdes der en fælles temadag med gensidig præsentation og respons på de deltagende enheders udkast til programteorier samt fælles evaluering af første del af processen. Center for Kvalitetsudvikling tilrettelægger og styrer temadagen i samarbejde med ledelsen.

4. Høringsrunde: inddragelse af enhedernes brugere

Brugere fra hver enkelt enhed involveres i udarbejdelsen af programteorier, når medarbejderne det pågældende sted har udarbejdet første udkast til metodebeskrivelsen. Formålet er at give brugerne indflydelse på de opstillede programteorier ved at lade dem vurdere om den opstillede programteori er dækkende i forhold til deres opfattelse og oplevelse af tilbudets indhold og praksis. Brugere inddrages således i hver enkelt enhed med henblik på diskussion, stillingtagen og revision af den udarbejdede programteori.

Brugernes inddragelse vil have form af et gruppeinterview i hver enhed. Gruppeinterviewene gennemføres af Center for Kvalitetsudvikling. Efterfølgende bearbejdes interviewene af Center for Kvalitetsudvikling, som til hver enhed skriftligt redegør for de temaer og vurderinger, brugerne har

tilkendegivet i relation til enhedens programteori. Sigtet er at brugernes oplevelser og perspektiv på indsatsen kan medvirke til at kvalificere medarbejdernes første udkast til programteori.

Brugerne vil kun blive inddraget i relation til de enheders programteori, hvor de er programteoriens direkte målgruppe. Ledelsens programteori vil dermed ikke komme til høring i brugergruppen. Derimod vil den parallelt blive sendt til høring blandt de deltagende enheders medarbejdere, der på sin vis kan betragtes som "brugere af ledelsens programteori". Sigtet er at give enhedernes medarbejdere lejlighed til at tilkendegive, om de finder ledelsens programteori dækkende for praksis, for på denne måde at kvalificere programteorien med baggrund i medarbejdernes oplevelser og perspektiv. Denne høring vil indledningsvis foregå skriftligt, men kan efter parternes ønske efterfølges af en mundtlig høring.

5. Enhederne afslutter projektet gennem færdiggørelse af programteorier

Med udgangspunkt i den feedback, der opnås gennem inddragelse af programteoriernes målgrupper: brugere, andre samarbejdsparter - og for ledelsens vedkommende høringsrunden blandt medarbejdere - påbegynder hver enhed udarbejdelsen af en revideret, anden og endelig programteori.

Undervejs i processen kan Socialpsykiatriens medarbejdere telefonisk og skriftligt få konsulentbistand fra Center for Kvalitetsudvikling. Der afholdes endvidere 1 konsultationsdag midtvejs i processen, hvor konsulenterne fra Center for evaluering er til stede i Socialpsykiatrisk Center med henblik på at bistå de enheder, der måtte ønske det. Konsulentbistanden vil fokusere på, hvilke revisioner og tilføjelser der kan foretages for at færdiggøre enhedens programteori.

Noter udarbejdes af de deltagende enheder, Center for Kvalitetsudvikling yder konsulentbistand og renskriver programteoriene i form af 8 diagrammer.

6. Fælles temadag for alle enheder med præsentation af programteorier og introduktion til processen med at "levendeholde" programteoriarbejdet.

Alle enheder samles til en afsluttende temadag, hvor hver enhed præsenterer deres programteori, og beskriver/evaluerer den afsluttede proces/projektperiode. I forbindelse med præsentationerne gives der indbyrdes respons og inspiration til integration af programteoriene i enhedernes daglige praksis.

På temadagen introducerer Center for Kvalitetsudvikling desuden nogle generelle perspektiver på, hvordan metodebeskrivelserne fremover kan integreres, anvendes og udvikles i Socialpsykiatriens enheder.

Overordnet tidsplan

Periode	Aktivitet
7. juni 2007	Fælles introduktions-temadag: Introduktion til Programteori
Ultimo august/primo september 2007	2 x 1 hel programteori arbejdsdage (1 arbejdsdag for hver enhed)

September/oktober 2007	Viderearbejde på programteorier m. Skriftlig/telefonisk konsultation 1 konsultationsdag m. 2 konsulenter
25. oktober 2007	Fælles midtvejs-temadag: præsentation af 1. udkast til programteorier
November/december 2007	Målgruppehøringer/brugerinterview
Januar/februar 2008	Færdiggørelse af programteorier m. Skriftlig/telefonisk konsultation 1 konsultationsdag m. 2 konsulenter
13. marts 2008	Fælles afslutnings-temadag: Præsentation af enhedernes programteori samt Introduktion til integration og videreudvikling af programteoriene

Specificeret tidsplan for programteoriforløbet

DATO	TIDSPUNKT	HANDLING
07.06. 2007		Fællesintroduktions-temadag
28.08. 2007	Kl. 09.00 – 15.30	Udarbejdelse af programteoriudkast <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bostøtten ▪ Aktivitets- og væresteder
30.08. 2007	Kl. 09.00 – 15.30	Udarbejdelse af programteoriudkast <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sagsbehandlere ▪ Ledelse
07.09. 2007		Første bearbejdede udkast til programteori afleveres til Socialpsykiatrien i Fredericia
27.09.2007	Kl. 09.00 – 15.30 Kl. 09.00 – 10.00 Kl. 10.30 – 11.30 Kl. 12.30 – 13.30 Kl. 14.00 – 15.00	Konsultation (1 time per gruppe) 1)Bostøtten; 2)aktivitets- og værestedet 1)Jobkonsulenter; 2)sagsbehandlere 1)Støttekontaktpersoner; 2)ungeprojekt 1)Administration 2)ledelse
15.10.2007		Andet udkast til programteori afleveres til Cekva
22.10.2007		Andet bearbejdede udkast til programteori afleveres til Socialpsykiatrien i Fredericia
25.10.2007		Temadag
15. 11.07	9:00 – 15.30	Brugerinterview
21.11.07	9.00 – 15.30	Brugerinterview
10.12.2007		Bearbejdede brugerinterview afleveres til Socialpsykiatrien i Fredericia
23.01.2008	9.00 – 15.30 9.00 – 10.00 10.30 – 11.30 12.30 – 13.30 14.00 – 15.00	Konsultation (1 time per gruppe) 1)Bostøtten; 2)aktivitets- og værestedet 1)Jobkonsulenter; 2)sagsbehandlere 1)Støttekontaktpersoner; 2)ungeprojekt 1)Administration 2)ledelse
25.02.2008		Sidste udkast til programteori afleveres til

	Cekva
03.03.2008	Endelig programteori for Socialpsykiatrien i Fredericia foreligger
13. 03.2008	Fælles afslutning

Udover tema- og konsultationsdage kan der afsættes tid til følgende arbejdsdage for enhedernes medarbejdere:

- * august – oktober: 5 x ½ dag = 20 timers arbejdstid pr. medarbejder
- * oktober 2007 – marts 2008: 4 x ½ dag = 16 timers arbejdstid pr. medarbejder

De enkelte grupper har i processen løbende mulighed for at konsultere:

Birgitte Ahlgreen: tlf. 8728 4936

email: birgitte.ahlgreen@stab.rm.dk

Hanne Chone: tlf. 8728 4935

email: hanne.chone@stab.rm.dk

Organisering af projektet

Socialpsykiatrien i Fredericia Kommune ved Leder Lone Østergaard er projektets rekvirent. Som ansvarlig for gennemførelsen og det faglige indhold i programteoriforløbet er evalueringschef Knud Ramian. Som faglige konsulenter anvendes medarbejdere fra Center for Kvalitetsudvikling.

Der nedsættes en styregruppe ifm. projektet bestående af ledelsen for Socialpsykiatrien i Fredericia, evalueringschef Knud Ramian og den gennemgående konsulent fra Center for Kvalitetsudvikling. Styregruppen samles 2 gange i projektperioden for at gøre status over forløbet og drøfte eventuelle hensigtsmæssige justeringer af projektdesign og budget (se under punktet økonomi).

Ledelsen for Socialpsykiatrien i Fredericia er derudover kontakt- og ressourcepersoner i forløbet for konsulenterne fra Center for Kvalitetsudvikling, og ledelsen er ansvarlig for de deltagende enheders deltagelse i arbejdet.